

KALOCSAI FŐEGYHÁZMEGYEI LEVÉLTÁR

6300 Kalocsa, Szentháromság tér 1.

☎ 78/467-363, 30/602-2191

E-mail: archivum@asztrik.hu

<http://archivum.asztrik.hu>

Szám: L-10/2025.

Tárgy: 2024-es szakmai beszámoló

Szakmai beszámoló a levéltár 2024. évi működéséről és az intézmény 2025. évi terveiről

1.) Az állomány gyarapodása, mozgása, változásai

1.1.) Iratátvétel, gyarapodás

2024-ben nem történt jelentősebb mennyiségű iratátvétel levéltárunkban, mindössze néhány kéziratot vettünk át az érseki palota ebédlőjéből, a tálalószekrény fiókjából. Ezek a gépelt, latin és magyar nyelvű változatban készült nekrológok naptári áttekintésben, külön lapokon közlik az adott napon elhunyt papok nevét (1851-1993 közötti halálozási adatokkal). Egykor megemlékezésként olvasták fel a neveket az ebédnél mondott imák alkalmával, a hivatal munkatársai körében.

1.2.) Kölcsönzés állományunkból

Levéltárunk 2021 óta, feldolgozás céljából kölcsönzi Grósz József érsek 1958-1961 közötti iratait 0,75 ifm terjedelemben Kálmán Peregrin OFM templomigazgató (Belvárosi Ferences Templomigazgatóság) számára. Peregrin atya korábban az iratanyag 1956-1957-es részét már publikálta (Dokumentumok Grósz József kalocsai érsek hagyatékából 1956-1957. Szent István Társulat, Bp. 2011.), a feldolgozás most 1958-tól folytatódik.

Az év során ezen kívül csak a fenntartó Főegyházmegye intézményrendszerén belüli, gyűjteményi célú kölcsönzés fordult elő. A Kalocsai Főszékesegyházi Könyvtár részére 2018-tól kölcsönöztük az Érseki Hivatal könyvtárra vonatkozó iratsorozatot (KFL.I.1.a. Bibliotheca 1758-1992, 7 doboz) feldolgozás és kutatás céljából, ez a kölcsönzés 2024-ben befejeződött.

2.) Állományvédelem, restaurálás

Az év során helyszíni állományvédelmi munkát végzett levéltárunkban az ArchivArt Könyvrestaurátor Műhely néhány munkatársa, Gy. Molnár Kerstin vezetésével. Folytatódott tervtárunk módszeres áttekintése, az iratrendezések során aktákból kiemelt tervrajzok tisztítása, kihajtogatása, óvatos préselése, az esetleges szakadások javítása. 2024-ben 22 plébánia iratsorozataiból válogattunk, a munka 210 darab tervrajzot érintett. Az egyes tételek külön védő palliumokba kerültek, kisimítva méretük általában megnőtt, így A0-ás fém szekrényekben kaptak helyet.

Tervtárunk restaurálását 2025-ben is folytatni szeretnénk, tekintettel az iratállomány kiemelkedő vizuális forrásértékére, ill. hanyatott sorsára (a nagy méretű tervrajzokat ui. az évszázadok során általában kis méretűre hajtogatva aktákba gyűrték, a használat során könnyen szakadtak-sérültek).

Az év során folytatódott külső raktárunk, a Katona István-ház felújítása. A fűtésrendszer korszerűsítése, ill. az aljzat burkolat cseréje, a helyiségek festése után visszaköltöztettük ideiglenes helyéről a régi, földszinti raktári terekbe az Érseki Gazdasági Levéltár iratállományát. 2025-ben további salgó állványok beszerzését tervezzük az újraépített polcrendszer kiegészítésére.

Levéltárunk raktárai, helyiségei mindkét épületben (Érseki palota, Katona István-ház) tűzjelző- és mozgásérzékelő riasztó rendszerekkel védettek, a hőmérséklet és páratartalom mérésére TFA Klimalogg pro készülékeket alkalmazunk, melyek a mért értékek tárolására-naplózására is alkalmasak. Raktáraink fűthetők, a páratartalmat egyedi, mozgatható eszközök, páraelszívók alkalmazásával tudjuk korrigálni. Klíma berendezés nem működik a levéltár területén. A levéltári raktárak ablakai fém- ill. fa spalettákkal elsötétíthetők. A vastag falú, történelmi épületek alapvetően jó klimatikus viszonyokat biztosítanak a levéltári raktárak számára, de az utóbbi nyarak hosszú, extrém forrósága ellen már nem

tudunk hatékonyan védekezni, a hőmérséklet ezekben az időszakokban elérte a 28-30 fokot helyiségeinkben.

3.) Feldolgozó munka (iratrendezés, segédletkészítés, digitalizálás)

3.1.) Tematikus kutatási segédlet készítése építés-felszerelés témában

A helytörténeti- és művészettörténeti kutatások gyakran a különféle épületek, építmények létrehozására és felújítására, ill. azok felszerelésére-berendezésére vonatkoznak (pl. tervek, árajánlatok, megrendelések, vásárlások, leltárak stb.) Hasonló iratokban gazdagnak mondható az Érseki Hivatal plébániai iratállománya (KFL.I.1.b.), mégis nehezen lelhetők fel ezek az akták speciális segédletek, mutatók nélkül. Elérhetőségükön igyekszünk javítani „építés, felszerelés” témában készült tematikus segédletünkkel, mely Excel-tábla formájában készül a feltárt iratok jellemző adataival (azonosító szám, dátum, irat jellegének meghatározása, említett művész vagy tervező stb. nevek felsorolásával). 2017-től kezdődően 186 plébánia és 3 egyházkormányzati iratsorozat főként 1867-1945 közötti anyagának feldolgozása történt meg az említett módon. 2023-ban kezdtük meg a plébániák feudális kori (1867 előtti) iratainak feldolgozását, *2024-ben 47 plébániai és 6 egyházkormányzati iratsorozat állományáról készült segédlet mintegy ezer-kétszáz tétel leírásával.* A feltárt iratok képi digitalizálása is megtörtént, a 2024-ben készült képanyagot szerkesztés és méretezés után, terveink szerint 2025 első negyedévében tesszük elérhetővé honlapunkon. *Ezzel az építés-felszerelés tematikus segédlet készítése az Érseki Hivatal 1945 előtti, plébániai irataiban befejeződött* (a tételeket leíró Excel-tábla több mint 16 ezer soros).

A segédletkészítő munkát 2025-ben a Főtanfelügyelőség állományából, a népiskolák 1868-1951 közötti iratsorozatainak (KFL.I.3.b.) jegyzékelésével és digitalizálásával folytatjuk, ez a projekt minden bizonnyal szintén több éven át tart majd.

3.2.) Digitalizált dokumentumaink gyarapodása

Az év során *104 ezer digitális képfelvétel készült levéltárunkban, főként plébániákra vonatkozó iratsorozataink közül válogattunk,* hogy ezzel is segítsük a népszerű helytörténeti- és családtörténeti kutatásokat. A következő állományokról készültek felvételek: plébániai, polgári kori általános iratok (49 plébánia, 78 ezer felvétel); építéssel-felszereléssel kapcsolatos, 1867 előtti akták (47 plébánia és 6 egyházkormányzati iratsorozat, 13 ezer kép). Az említetteken kívül különféle hivatali iktatók-mutatók kéziratos köteteiről (Főtanfelügyelőség, Erdőhivatal, Számvevőség) 13 ezer, Baja-Szent István plébánia levéltárában pedig 348 felvételt készítettünk.

A képi digitalizálás a segédletkészítési és iratrendezési munkákkal párhuzamosan, azokkal szoros összefüggésben haladt, mivel *valamennyi digitalizálási tevékenység rendszeres levéltáros teendőket feltételez* iratrendezés, megfelelő előkészítés és egyéb adminisztrációs feladatok terén.

2025-ben terveink szerint befejezzük az Érseki Hivatal plébániákra vonatkozó általános, polgári kori iratsorozatainak digitalizálását. Egyben megkezdjük a Főtanfelügyelőség népiskolákra vonatkozó iratainak fényképezését, és folytatni szeretnénk a határon túli gyűjtőmunkát is a néhai Kalocsa-Bácsi Főegyházmegye történetének forrásairól (ez ugyanis a koronavírus járvánnyal sajnos megszakadt).

4.) Kutató- és ügyfélszolgálat

Intézményünk munkanapokon (H-P) 8-16 óra között volt nyitva, és a teljes nyitvatartási időben, általában előzetesen egyeztetett időpontokban fogadtuk kutatóinkat. 2024-ben *személyesen 17 kutató jött el Kalocsára, ők összesen 92 esetben keresték fel a levéltárat.* A kutatási esetek 76%-a mindössze két kutatóhoz köthető, akik rendszeresen látogattak bennünket. Jelenléti kutatóink zöme (70%) viszont csak egy alkalommal jött el hozzánk. A helyi kutatás statisztikai visszaesése megítélésünk szerint nem pusztán a Covid következménye, de a járvány hatásai közül a digitális szolgáltatásokkal kapcsolatos igények növekedése-terjedése számunkra is jól érezhető. Jelenléti kutatóink munkája-viselkedése valójában az online kutatásokkal együtt értelmezhető. Általában jellemző, hogy a kutatók igyekeznek a levéltárban töltött időt minimalizálni, és inkább online szolgáltatásokkal, digitalizált másolatokkal élve otthonról, ill. távolról szeretnek dolgozni. A levéltárba csak azok járnak rendszeresen, akik témaválasztása jelentős

mennyiségű, még nem digitalizált anyagot érint, s így az online kutatás az ő esetükben csak kiegészítő jellegű.

Az interneten továbbra is kiemelkedő érdeklődést tapasztaltunk: e-kutatás szolgáltatásunkat 826 regisztrált kutató vette igénybe, ők összesen 11.252 alkalommal használták kutatás céljából honlapunkat, ez átlagosan, naponta 31 kutatói belépést jelentett. A látogatójegyek és az e-kutatási regisztrációk összesített száma 843, s a kutatási esetek összesített végeredménye 11.344.

A kutatói regisztráció-típusok megoszlása a következő: 90 napos hozzáférés 38%, 365 napos hozzáférés 31,5%, 15 napos hozzáférés 30,6%, külföldi, határon túli regisztráció 23%, ingyenes tudományos kutató/munkatárs hozzáférés 8,47%.

Az előző négy évhez hasonlóan 2024 végén is 10 nyílt kutatónappal ünnepeltünk, ezzel az ingyenes kutatási lehetőséggel 366-an éltek, vagyis továbbra is nagy az igény, hogy e-kutatóink rendszeresen visszatérjenek, néhány adatnak utána nézzenek, ill. az érdeklődők személyesen, közvetlenül tájékozódhassanak a gyarapodó digitális állományról és az új kutatási lehetőségekről. Az ünnepek idején összesen 456 e-kutatónk volt aktív, a 10 napos időszakban átlagosan naponta 127 kutatói belépés történt.

2024 augusztusában volt ötezer napos levéltárunk e-kutatás szolgáltatása, ebből az alkalomból is áttekintettük szerver-diagnosztikánk hosszú távú statisztikai adatait. Közel 14 év távlatában megállapítható volt, hogy e-kutatóink érdeklődése folyamatos, töretlen: virtuális kutatószobánkban naponta átlagosan 31,5 fő dolgozott, munkanaponként átlagosan két új regisztrációt aktiváltunk, és kutatóink nagy részével rendszeres volt a kapcsolatunk (egy-egy személy átlagosan 2-3 alkalommal regisztrált, általában több évben is dolgozott). A statisztikai szám adatok mögé tekintve ugyanakkor az is nyilvánvaló, hogy a folyamatos kutatói érdeklődés az elérhető digitális tartalmak és a szolgáltatás folyamatos fejlesztésére épül, azt mintegy feltételezi. Ezzel kapcsolatos tevékenységünk, a digitalizálás és az e-kutató szolgálat tehát továbbra is meghatározó, hangsúlyos marad levéltárunk életében.

Az év során 90 alkalommal végeztünk adatkeresést kutatóink-ügyfeleink számára, és több mint 44 szakmai partnerrel álltunk kapcsolatban (rendezvények, kiadványok, közös munkák, kutatások kapcsán). A kutató- és ügyfélszolgálat során 5.260 digitális képfájl (jpg) és 114 pdf dokumentumot (436 oldal terjedelemben) adtunk át levéltári forrásainkról, és 18 anyakönyvi kivonatot készítettünk. Tájékoztató- és ügyfélszolgálati munkánk során, valamint szakmai- és hivatali kapcsolataink részeként összesen több mint 1.100 e-mail levelet küldtünk, három e-mail fiókunkból.

5.) Szakmai kapcsolatok, publikációk, honlap

5.1.) Konferenciák, szakmai események, előadások

Az év során 20 szakmai eseményünk volt, melyek alkalmával levéltárunk munkatársai 11 előadást tartottak, és 4 kerekasztal-beszélgetésen vettek részt. A programokat az alábbiakban kronológiai sorrendben, röviden ismertetjük.

2024. február 7-én levéltárunk munkatársai *E-kutatás műhelykonferencián* vettek részt Pannonhalmán, a rendezvény alkalmával az egyházi levéltárak képviselői egyeztették online kutatási szolgáltatásuk aktuális kérdéseit.

2024. március 1-jén Pécsen, az MNL-BVML és a PTE BTK közreműködésével műhelykonferenciát tartottak a Pécsi Egyháztörténeti Műhely könyvsorozatának újabb darabja, a 20. századi kötet előkészítése kapcsán, *Egyházi társadalom Magyarországon, a 20. sz. első felében* címmel. A szakmai megbeszélésen meghívott résztvevőként levéltárunkat Lakatos Andor és Lakatos Adél képviselte.

2024. március 7-én, Kecskeméten tartott előadást Lakatos Andor levéltárvezető *Kutatási lehetőségek az egyházi levéltárakban* címmel, a kecskeméti Helytörténeti-, családkutató és fotódigitalizációs műhely rendezvényén.

2024. április 8-9-én levéltárunk két munkatársa szakmai konzultáción vett részt Nagyváradon, a Püspökség gyűjteményeiben. A találkozó célja a 18-19. századi „közös főpapok” (Nagyváradon, majd Kalocsán is szolgáló püspökök-érsekek) tevékenységének, emlékeinek áttekintése, az ezzel kapcsolatos kutatási eredmények összegzése, a szakmai tapasztalatcsere volt.

2024. április 17-én, Pécsen, a PTE BTK-n tartották Galán-Fazekas Ibolya: *Püspöki vizitációs jelentések a bécsi udvarhoz a 19. század elején* című doktori értekezésének nyilvános vitáját, a rendezvényen Lakatos Andor levéltárvezető mint hivatalos bíráló (opponens) vett részt.

2024. április 18-án, *A bácskai zsidóság sorsa 1941-1944 között* címmel tudományos szimpóziumot tartottak Budapesten, az Óbudai Zsinagógában, a rendezvényen a levéltárunkat Lakatos Adél levéltáros-történész képviselte, felkért közreműködőként.

2024. május 14-én *Nyilvánosság - Reprezentációk, hatások és kihívások* címmel rendeztek tudományos konferenciát Budapesten, a Tomori Pál Főiskolán. A program részeként hangzott el Lakatos Andor levéltárvezető előadása *Nyilvánosság és az I. vatikáni zsinat* címmel (Haynald érsek és Jekelfalusy püspök zsinati szerepének bemutatásával-összehasonlításával).

2024. május 23-25. között, Kaposváron rendezték a Magyar Levéltárak Vezetőinek Tanácsa (MLVT) vándorgyűlését. A konferencia második napján a levéltári stratégiák, célok és feladatok változásai kerültek a középpontba a rendszerváltástól napjainkig, a témával kapcsolatos kerekasztal-beszélgetésen az egyházi levéltárakat Lakatos Andor levéltárvezető képviselte.

2024. május 31-én, *Adatbázis építés, ahogy a profik és az amatőrök látják* címmel rendezett műhelykonferenciát Budapest Főváros Levéltára (BFL) és a Magyar Családtörténet-kutató Egyesület (MACSE), újabb alkalmat teremtve a levéltárak és az önkéntes adatfeldolgozók kapcsolatának erősítésére. A délelőtti program részeként hangzott el Lakatos Andor levéltárvezető előadása *„Indexek indexelése” - az anyakönyvi mutatók hasznosításának lehetőségei* címmel.

2024. június 12-én *Császka György érsek elfeledett műgyűjteménye* címmel tartott előadást Lakatos Adél levéltáros Budapesten, a Tomori Szeniorakadémián. Az előadás ismertette a 19. századi főpap életútját, műgyűjtő tevékenységét, valamint művész-kapcsolatait és mecénatúráját.

2024. június 26-28. (szerda-péntek) között levéltárunk munkatársai Pápán, a *Magyar Egyházi Levéltárosok Egyesülete (MELTE) 2024. évi vándorgyűlésén és szakmai konferenciáján* vettek részt.

2024. július 29-én, a XXI. Ordasi Alkotótáborban hangzott el Lakatos Adél levéltáros előadása *Gasztronómia a kalocsai érseki udvarban* címmel, bepillantást nyújtva a 18. századi érseki konyhába.

2024. szeptember 17-én *Állományvédelmi Műhelykonferenciát és Workshopot* rendeztek Budapesten, a Rendszerváltás Történetét Kutató Intézetben (RETÖRKI). A rendezvényen Lakatos Andor levéltárvezető is közreműködött a témában tartott kerekasztal-beszélgetésen, az egyházi levéltárak képviseletében.

2024. szeptember 20-án rendezték a 17. Szabadkai Levéltári Napot, melynek témája-címe ebben az évben *„Nők a levéltári iratokban”* volt. A program részeként hangzott el Lakatos Adél levéltáros előadása *Izraelita női sorsok a Bácskában, a Kalocsai Főegyházmegyei Levéltár iratainak tükrében* címmel.

2024. október 4-én Kalocsán járt az ELTE BTK hallgatóinak és tanárainak 40 fős csoportja Bárh János vezetésével, délután egy levéltár-ismertető előadáson vettek részt, a hétfőgőn pedig nyelvjárásgyűjtő, ill. névtudományi (helynévkutatás, névföldrajz) gyűjtő munkát végeztek a környéken.

2024. október 21-én könyvbemutató rendezvényen vettünk részt, Pécssett mutatták be a Jezsuita Kiadó új kiadványát, Somodi Imre: *A Pécsi jezsuita Pius Gimnázium (1912-1948)* című könyvét. A Pius „testvériskolája” volt a kalocsai jezsuiták gimnáziuma, a két intézményt Zichy Gyula érsek (korábbi pécsi püspök) személye is összekötötte. A megjelent kiadványt Lakatos Andor levéltárvezető lektorálta.

2024. november 5-7. között rendezték Budapest Főváros Levéltárában az *Egyházi és határon túli magyar levéltárosok XI. mesterkurzusát*, a három napos szakmai továbbképzésen levéltárunkból Tóth Krisztina segédlevéltáros vett részt.

2024. november 11-én Budapesten, a PPKE BTK-n rendezték az *Egyházközségi képviselőtestületek története a 'rövid 20. században'* c. konferenciát. A rendezvényen Lakatos Andor levéltárvezető *Egyházközségek a források tükrében, a Kalocsai Főegyházmegyében* címmel tartott előadást.

2024. november 22-én, a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából rendezett konferencián tartott előadást Lakatos Adél levéltáros *„Tomori Pál érsek alakja az 1896-os millenniumi kiállítás kalocsai előkészületeiben”* címmel Budapesten, a Tomori Pál Főiskolán.

2024. november 28-án, a *KFL Matricula-Historia-online tartalomszolgáltatásának kutatási lehetőségeit* mutatta be Lakatos Andor levéltárvezető Kecskeméten, a Széchenyi István Közösségi Házban.

2025-ben a rendszeresnek mondható levéltáros- és egyháztörténeti szakmai konferenciákon, programokon túl ismeretterjesztő előadás-sorozatot is tervezünk Bács-Kiskun vármegye öt városában, a

család- és helytörténeti kutatások során használható forrásaink bemutatására, ill. e-kutatás szolgáltatásunk népszerűsítésére, a Nyitott Levéltárak rendezvénysorozat keretében.

5.2.) Publikációk

Levéltárunknak egy önálló forráskiadványa jelent meg 2024 őszén, melynek előkészítési-szerkesztési munkálatai még az előző évben kezdődtek meg. Segítségével könyv formájában is *elérhetővé váltak a Kalocsai Főegyházmegye plébániáinak jelentései a II. Vatikáni Zsinat utáni liturgikus reformok végrehajtásáról, 1967-ből*. A forráskiadványban publikált, közel hatvanéves szövegek segíthetnek a zsinat hatásainak vizsgálatában, a helyi recepció feltárásában és értékelésében.

A kiadvány bibliográfiai adatai: „*A hívek áhítatos és tevékeny részvétele könnyebbé váljék*” (SC 50.) *A Kalocsai Főegyházmegye plébániáinak jelentése a II. Vatikáni Zsinat utáni liturgikus reformok végrehajtásáról (1967)* Szerkesztők: Kiss Gábor - Lakatos Andor, Kalocsa, 2024. 238 o.

A könyv a Kalocsai Főegyházmegyei Levéltár kiadásában, a Kalocsai Főegyházmegyei Gyűjtemények kiadványsorozatának 16. darabjaként jelent meg, a Kulturális és Innovációs Minisztérium és a Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye támogatásával. A forrásközlést két bevezető tanulmány egészíti ki, a szövegek használatát képmelléklet, névtár és névmutató is segíti. A kötetet Budapesten is szeretnénk bemutatni, a cél érdekében 2025-ben kerekasztal-beszélgetést szervezünk a Párbeszéd Házában.

2024-ben, a Főegyházmegye kiadásában jelent meg a Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye almanachja, mely ez alkalommal a plébániák-lelkészségek történeti adatainak leírását is tartalmazta (alapítás, anyakönyvezés, templom és kápolna építés-felújítás, misézési helyek, kegyúr, felekezetek, népesség, filiák, lelkipásztorok sora, szolgálati ideje). A 284 oldalas kiadványhoz a történeti adatokat levéltárunk szolgáltatta, az ezzel kapcsolatos adatgyűjtés még 2023-ban megkezdődött.

Emellett *levéltárunk munkatársai az év során 16 esetben publikáltak (nyolc tanulmányt és hét püspöklexikon-szócikket készítettek elő kiadásra, valamint egy könyvet lektoráltak)*, a következők szerint:

E-kutatás Kalocsán: a Matricula-Historia-online. In: Családfa – Családtörténeti Magazin 2. évf. 2024/1. pp. 50-55., 5 p. (Lakatos Andor)

Papi életutak a Grósz-per „leleplezéseinek” tükrében: Gombos Károly és társai pere. In: Kanász, Viktor; Sági, György (szerk.) *A kalocsai érsekség évszázadai: Tanulmányok*. Budapest, Gondolat Kiadói Kör Kft, Fraknói Vilmos Római Történeti Kutatócsoport (2024) 267 p. pp. 87-133., 47 p. (Lakatos Andor)

Császka György kalocsa-bácsi érsek elfeledett műgyűjteménye. In: Kanász, Viktor; Sági, György (szerk.) *A kalocsai érsekség évszázadai: Tanulmányok*. Budapest, Gondolat Kiadói Kör Kft, Fraknói Vilmos Római Történeti Kutatócsoport (2024) 267 p. pp. 197-239., 43 p. (Lakatos Adél)

Ismeretlen osztrák festő/Rökk Károly: Csáky Imre arcképe, 1928 (Szent Anna Főplébánia kincstára). In: „Egy az Úr, egy a hit”: *A Kistemplom és a Szent Anna-templom a katolikus-református együttélés első századában, 1693–1781*. Debrecen, Tiszántúli Református Egyházkerület, Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye, Déri Múzeum (2024), 41 p. p. 12, 1 p. (Lakatos Adél)

Ligeti Sándor bácskai üvegablakai. A bezdáni származású Ligeti Sándor művészetének bemutatása a levéltári dokumentumok tükrében. In: Fesztett üvegablakok konferenciakötet/ Vitraži zbornik konferencije. 2024. Szabadkai Városi Múzeum/ Gradski muzej Subotica. 220 p. pp. 121-132. (Lakatos Adél)

Izraelita női sorsok a Bácskában a Kalocsai Főegyházmegyei Levéltár iratainak tükrében. In: Zbornik radova. Konferencija 17. Suboticki Arhivski Dan. "Vidljivost zena u arhivskoj gradi". 20. septembar 2024. Istorijiski Arhiv Subotica. Subotica 2025. 132p. pp. 91-106. (Lakatos Adél)

Somodi Imre: *A pécsi jezsuita Pius Gimnázium története 1912-1948*. Budapest, Jezsuita Kiadó (2024), 368 p. (Lakatos Andor, lektorálás)

A nyilvánosság és az I. vatikáni zsinat (1869-1871). (Lakatos Andor, közlésre leadva, várható megjelenés 2025.)

IV. Károly és a magyar klérus kapcsolata. In: *IV. Károly emlékkönyv*. (Lakatos Adél, közlésre leadva, várható megjelenés 2025.)

Püspökllexikon szócikkek:

Szutsits Pál Máttyás, 1828-1831. In: Szirtes Zsófia; Tusor Péter; Rupert Klieber; Fazekas István; Forgó András (szerk.) Magyarország egyházmegyei és főpásztorai: Intézménytörténeti - életrajzi lexikon (1804-1918): *A székesfehérvári egyházmegye és püspökei.* Budapest, Gondolat Kiadó, Fraknói Vilmos Római Történeti Kutatócsoport, HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Moravcsik Gyula Intézet (2024) 76 p. pp. 26-28., 3 p. pp. (Lakatos Andor)

Városov Gyula, 1902-1905. In: ugyanott, pp. 61-66., 6 p. (Lakatos Andor)

Haynald Lajos, 1852-1864. In: Szirtes Zsófia; Tusor Péter; Rupert Klieber; Fazekas István; Forgó András (szerk.) Magyarország egyházmegyei és főpásztorai: Intézménytörténeti - életrajzi lexikon (1804-1918): *Az erdélyi egyházmegye és püspökei.* Budapest, Gondolat Kiadó, Fraknói Vilmos Római Történeti Kutatócsoport (2024) 74 p. pp. 34-45., 12 p. (Lakatos Andor)

Haynald Lajos (1816-1891) In: Szirtes Zsófia; Tusor Péter; Rupert Klieber; Fazekas István; Forgó András (szerk.) Magyarország egyházmegyei és főpásztorai. Intézménytörténeti - életrajzi lexikon (1804-1918). *A kalocsa-bácsi főegyházmegye és érsekei.* Budapest, Gondolat Kiadó, Fraknói Vilmos Római Történeti Kutatócsoport (2024) 92 p. pp. 39-51., 13 p. (Lakatos Andor)

Császka György, 1892-1904. In: ugyanott, pp. 51-57., 7 p. (Lakatos Andor)

Városov Gyula, 1906-1910. In: ugyanott, pp. 58-63., 6 p. (Lakatos Andor)

Várady Árpád Lipót, 1914-1923. In: ugyanott, pp. 74-79., 6 p. (Lakatos Andor)

5.3.) Honlapunk működése, egyéb szakmai tevékenységek

Digitalizált dokumentumaink böngészése honlapunkon lehetséges, e-kutatás szolgáltatásunkat regisztrált kutatók veszik igénybe. A levéltár honlapja a legfontosabb kutatási segédlet és a leghatékonyabb információs csatorna számunkra (<https://archivum.asztrik.hu>). *Az év során a honlapon 31 cikkel-hírrrel jelentkeztünk, 16 tanulmányt és előadás-vázlatot, szakmai anyagot közöltünk,* és havonta frissítettük e-kutatói statisztikánkat (ez további tizenkét közlést jelentett). A megjelent hírekben-bejegyzésekben az egyes témák előfordulása a következő: előadás/ közművelődés 13, e-kutatás 11, esemény 10, konferencia 9, publikáció 7, technikai információk 4 alkalommal fordultak elő. Levéltárunk honlapját naponta átlagosan többszázán böngészik (a böngészők száma ált. 100-500 fő közé tehető, a statisztikai adatok áttekintését, értelmezését sajnos jelentősen megnehezítik a tömegessé vált „robotlátogatások”).

2024-ben az e-archivum kutatható tartalmát mintegy száz-ezer képfelvétellel bővítettük, az elérhető digitalizált dokumentumok felvételszáma megközelíti a 2,1 milliót. A feltöltött anyagok: 76 feudális kori plébániai iratsorozat építés-felszerelés témában (20 ezer kép); 50 plébánia polgári kori, általános iratai (80 ezer kép).

Webes szolgáltató szerverünk hosszú évek óta bérelt helyen működött egy budapesti szerverházban. A szerver hosting szolgáltatás az utóbbi években egyre drágult, így *2024. második felétől áttértünk a tárhely-bérletre és a virtuális szerver alkalmazásra.* Az internetes szolgáltató szerver fenntartásával járó kiadásaink így jelentős mértékben csökkentek, s az erőforrások-költségek hatékony megosztását pedig a szolgáltató egyházi levéltárak együttműködése, szerver-társulása teszi lehetővé, melyet továbbra is fejleszteni igyekszünk.

2025-ben honlapunkon technikai okokból szoftver-fejlesztéseket kell végrehajtanunk, a honlap jelenleg Drupal 7 motorral működik, melynek támogatottsága hamarosan megszűnik. A régi változatot Drupal 10 vagy 11 verzióra fogjuk cserélni, attól függően, hogy melyik verzió moduljai, tulajdonságai biztosítanak kedvezőbb lehetőségeket az exporthoz a művelet megvalósításának időszakában. Az új motor szükségessé teszi a honlap keretrendszerének, szerkezetének újraépítését, a tartalom migrálását, és a külső megjelenés (forma, stílus) újraszerkesztését is.

Egyéb szakmai tevékenységként említhető, hogy a levéltár vezetője a Magyar Egyházi Levéltárosok Egyesülete (MELTE) delegáltjaként részt vett a KIM Pauler Gyula-díj javaslatértékelő bizottságának munkájában. 1998 óta a kultúráért felelős minisztérium megbízásából, munkaköri kötelezettségein kívül levéltári szakfelügyelőként is tevékenykedik, és 2024-ben hat látogatást tett egyházi levéltárakban. Szintén munkaköri kötelezettségein kívül, főiskolai tanárként vett részt a Tomori Pál Főiskola levelezős szabadbölcész képzésében.

6.) A működés személyi- és tárgyi feltételei, pályázatok-támogatások

6.1.) Személyi feltételek

Működésünk személyi feltételei 2024-ben változatlanok voltak, levéltárunk három főállású és két részmunkaidős (heti 20 órás) dolgozóval működött, továbbá pályázati feladataink kapcsán egy megbízási díjas, külső digitalizáló munkatársat is alkalmaztunk. A levéltáros teendőket, szakmai feladatokat főállású munkatársak, a képi digitalizálással járó technikai feladatokat részmunkaidős, ill. megbízási díjas dolgozóink végzik.

6.2.) Tárgyi eszközeink

Számítógépes eszközeinket egy notebook vásárlásával (HP EliteBook 840 G6, Intel Core i5-8365U, 32 GB RAM, 1TB SSD, 14 colos full HD), valamint egy A3-as multifunkciós hálózati lézernyomtató (HP LaserJet MFP M443nda) beszerzésével fejlesztettük. A vásárlásokkal régi, elavulttá vált eszközeinket cseréltük.

Képi digitalizáló eszközparkunkat az elmúlt évhez hasonlóan egy fényképezőgép (NIKON D7500 ház, adapter és hálózati tápegység) vásárlásával fejlesztettük, ezzel a típussal továbbra is a kifutó, kiöregedő (közel másfél évtizedes) Nikon D90-es kameráinkat cseréljük, melyek speciális objektívjei viszont tovább használhatók az új fényképezőgépekkel.

6.3.) Pályázatok, támogatások

2024-ben az *Kulturális és Innovációs Minisztérium* nyilvános magánlevéltári támogatásként 1.400 eFt-tal segítette szakmai feladataink megvalósítását (a támogatási összeg csak év végére érkezett meg, így felhasználása 2025-ben valósul meg). A Probate Research (Magyar Örökösutató Iroda) Kft. 500 eFt-tal támogatta e-kutatás tartalomszolgáltatásunk fejlesztését.

A kapott támogatások összege 1,9 mFt volt, intézményünk szolgáltatási bevételei (e-kutatói regisztrációs díjak, levéltári szolgáltatás, kiadványok értékesítése) pedig meghaladták a 3,4 mFt-ot. *2024-ben a tevékenységünkhöz elnyert támogatások és saját bevételeink összege 5,3 millió forint volt*, az említett források alapvető működési kiadásaink (munkabér, eszközbeszerzés, szakmai kiadások) 20%-át adták, vagyis továbbra is jelentős módon segítették levéltárunk tevékenységét és szakmai céljaink megvalósítását.

Tisztelettel:

Kalocsa, 2025. február 10.

Lakatos Andor (PhD)
levéltárvezető